

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4CoCsp/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117229518
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kašajová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117229518.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kašajovej a členov senátu JUDr. Valérie Kleinovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobkyne: T. L. M. I., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko E. Č.. XXX/XX, XXX XX K., zastúpená právnym zástupcom: JUDr. Peter Grom, advokát, Cukrová č. 14, 813 39 Bratislava, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova č. 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpená právnym zástupcom: JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie č. 8/A, 811 02 Bratislava, o zaplatenie 4 280, 66 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. októbra 2019 č.k. 8Csp 77/2017-73 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia 4 280,66 Eur zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
2. Po právnej stránke posúdil vec podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k), 5, 6, 7, 12, § 799 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka.
3. Uviedol, že žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že dňa 11.01.2017 uzatvorila so žalovaným poistnú zmluvu, ktorej predmetom bolo havarijné poistenie s krádežou AUTO - komplet osobného motorového vozidla zn. E. L. R., ev. č. K. XXX G. (ďalej len „vozidlo“), ktoré bolo poistené na sumu 55 260 Eur s 4% spoluúčasťou. Začiatok poistenia bol dohodnutý na 12.01.2017. Dňa 13.01.2017 neznámy páchatel' vozidlo odcudzil. Odcudzenie vozidla žalobkyňa ohlásila na polícii a vec bola riešená na Okresnom riaditeľstve PZ Bratislava II, Odbor kriminálnej polície pod č. ČVS: ORP-71/2-VYS-B2-2017. Odcudzenie vozidla bolo ohlásené žalovanému dňa 19.01.2017. Žalobkyni bolo následne doručené oznámenie o poistnom plnení zo dňa 09.06.2017, z ktorého vyplýva, že šetrenie poistnej udalosti žalovaným bolo ukončené dňa 02.06.2017 tak, že žalovaný znížil poistné plnenie o zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie veľkého technického preukazu v odcudzenom vozidle. Žalobkyňa zníženie poistného plnenia považuje za neoprávnené, pretože žalovaný nepreukázal, že porušenie povinnosti žalobkyňou - ponechanie dokladov vo vozidle, malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu jej následkov. Žalobkyňa má za to, že zmluvný vzťah medzi stranami bol založený poistnou zmluvou. Žalobkyňa je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní tejto spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné ju považovať za spotrebiteľku. Uviedla, že na právne vzťahy vyplývajúce z poistnej zmluvy sa použijú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách vždy, ak je to na prospech spotrebiteľa. Žalobkyňa má za to, že ustanovenie

čl. VI bodu 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa ustanovenia § 52 a § 53 ods. 4 písm. k), ods. 10 Občianskeho zákonníka (nepriemeraná výška sankcie spojená s nespĺnením jeho záväzku). Podľa žalobkyne primeranosť zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať najmä s ohľadom na konkrétny prípad porušenia povinností, na ktorý sa zmluvná pokuta viaže, ako aj na okolnosti konkrétneho prípadu. Konštatovala, že predmetné porušenie povinností nemalo vplyv na vznik poistnej udalosti a na jeho následky, nakoľko doklady (veľký technický preukaz) od vozidla sa v čase jeho odcudzenia nachádzali v uzamknutej skrinke vo vnútri vozidla, nebolo ich z vonku vidieť a neboli tak motiváciou pre odcudzenie vozidla. Žalobkyňa má za to, že zmluvná pokuta, o ktorú žalovaný znížil poistné plnenie tak nezodpovedá jej výškou povaha povinností, ku ktorej porušeniu zo strany žalobkyne došlo (ponechanie technického preukazu vo vozidle), a ani následku, ktorý mohol týmto porušením vzniknúť. Preto toto ustanovenie považuje podľa ustanovenia § 53 ods. 5 za neprijateľnú podmienku, ktorá je neplatná.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobkyňa sa žalobou domáhala proti žalovanému zaplata sumy 4 280, 66 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 18.06.2017 až do zaplata a to titulom doplata poistného plnenia, ktoré žalovaný znížil z priznaného poistného plnenia ako zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie veľkého technického preukazu v odcudzenom vozidle. Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z právnej argumentácie sporových strán dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je nedôvodná. Uviedol, že žalovaný po ukončení šetrenia poistnej udalosti oznámil žalobkyňi, že poistnú udalosť likvidoval ako totálnu škodu, pričom poistné plnenie znížil o zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie dokladov (veľký technický preukaz) v odcudzenom vozidle. Mal za to, že žalovaný znížil a odpočítal túto zmluvnú pokutu podľa ustanovenia čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel AUTO komplet č. 911, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy a žalobkyňi boli riadne doručené. Uviedol, že z výpočtu výšky plnenia, ktorý bol prílohou oznámenia o ukončení šetrenia poistnej udalosti vyplýva, že všeobecná hodnota vozidla je 42 806, 63 Eur, priznané poistné plnenie vo výške 42 806, 63 Eur, zníženie plnenia 4 280, 66 Eur predstavujúce zmluvnú pokutu 10%, spoluúčasť 1 541, 04 Eur, a že žalobkyňi zaplatil poistné plnenie vo výške 36 984, 93 Eur. Poukázal na ustanovenie čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel AUTO komplet č. 911, v zmysle ktorého je poistený povinný zabezpečiť, aby sa vo vozidle v čase jeho opustenia nenachádzali doklady od vozidla, náhradné kľúče a ovládače od vozidla. V opačnom prípade bude takéto konanie posudzované ako porušenie povinností poisteného, ktoré zakladá právo poisťovne na zmluvnú pokutu vo výške 10% z poistného plnenia, na ktoré poistenému vznikol nárok. Skonštatoval, že zmluvnú pokutu je poisťovňa oprávnená započítať si voči poistnému plneniu. Nakoľko v čase poistnej udalosti sa vo vozidle nachádzal veľký technický preukaz od vozidla, žalovaný ustálil, že žalobkyňa ponechaním veľkého technického preukazu porušila týmto ustanovením jej uloženú povinnosť, a preto podľa prvoinštančného súdu dôvodne pristúpil k uplatneniu zmluvnej pokuty voči žalobkyňi ako sankcie za porušenie tejto povinnosti. Uviedol, že žalobkyňa namietala, že ustanovenie čl. VI bodu 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa ustanovenia § 52 a § 53 ods. 4 písm. k), ods. 10 Občianskeho zákonníka (nepriemeraná výška sankcie spojená s nespĺnením jeho záväzku) a podľa ustanovenia § 53 ods. 5 za neplatnú neprijateľnú podmienku, ktorú námietku žalobkyne posúdil ako nedôvodnú a predmetné namietané ustanovenie nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa súdu prvej inštancie toto ustanovenie zhodne s názorom žalovaného, nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Mal za to, že inštitút zmluvnej pokuty je jedným z prostriedkov zabezpečenia záväzkov, ktorý je upravený v ustanovení § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka a predstavuje sankciu za porušenie záväzku. Dojednanie predmetnej zmluvnej pokuty vo výške 10% z poistného plnenia ako sankcia za porušenie tak dôležitej povinnosti poisteného ako je zabezpečenie, aby sa vo vozidle v čase jeho opustenia, nenachádzali doklady od vozidla, náhradné kľúče, ovládače od vozidla, nie je podľa prvoinštančného súdu možné ustáliť za nepriemeranú sankciu za nespĺnenie záväzku o to viac, že takáto povinnosť vyplýva pre žalobkyňu i z ustanovenia § 23 ods. 5 zákona č. 725/2004 Z. z., žalobu žalobkyne preto ako nedôvodnú zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 CSP a nakoľko mal žalovaný v konaní plný úspech, priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré podala v intenciách ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), a h) Civilného sporového poriadku: § 365 (1)

písm. d) CSP: „konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ § 365 (1) písm. h) CSP: „rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.“

7. Namietala, že súd prvej inštancie nepovažoval predmetné namietané ustanovenie (ustanovenia čl. VI. bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911) za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa názoru žalobkyne predmetné porušenie povinnosti (ponechanie dokladov v motorovom vozidle, ktoré bolo navyše uzamknuté vo dvore) nemalo vplyv na vznik poistnej udalosti, zakladajúcej právo na poistné plnenie, ani na následky, ktoré vznikli v dôsledku poistnej udalosti. Uviedla, že doklady sa v čase skutku nachádzali v uzamknutej skrinke vozidla a teda sa nenachádzali na mieste, kde by ich bolo možné vidieť z voľne dostupného priestoru mimo vozidla a ponechanie dokladov vo vozidle teda nemohlo mať podľa žalobkyne motivujúci účinok na páchatel'a od cudziť práve predmetné vozidlo. Konštatovala, že krádež vozidla bola bezprostredne po zistení nahlásená a prešetrovaná príslušným odborom kriminálnej polície, vozidlo bolo nahlásené ako kradnuté, z čoho podľa žalobkyne vyplýva, že vlastníctvo predmetných dokladov osobou, ktorá skutok spáchala, nemohlo mať žiadny vplyv na následnú manipuláciu s vozidlom, či na spôsob jeho prípadnej legalizácie, ani na prípadné pokračovanie trestnej činnosti, ani inak nemohlo sťažovať ďalší postup žalovaného vo veci. Skonštatovala, že pri kradnutom vozidle, nahlásenom cez medzinárodné informačné systémy, nemala držba ukradnutých dokladov od vozidla žiadny praktický význam a nemohla teda ani predstavovať prípadnú zvýšenú motiváciu pre samotnú krádež.

8. Podľa názoru žalobkyne inštitút zmluvnej pokuty je v zmysle súčasnej právnej úpravy riadnym inštitútom, ktorým veriteľ môže zabezpečiť splnenie záväzku, avšak je potrebné brať na zreteľ, že i spôsob využívania tohto inštitútu musí byť v súlade so zákonom a nesmie v neprimeranej miere zasahovať do práv spotrebiteľa. Namietala, že ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť obsah poistnej zmluvy ani Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 a preto podľa jej názoru túto zmluvnú podmienku nemožno považovať za individuálne dojednanú. Uviedla, že o tom, že spotrebiteľ nemal akúkoľvek, ani len najmenšiu možnosť ovplyvniť obsah takýchto zmluvných podmienok svedčí aj to, že predmetná poistná zmluva je zmluvou, ktorá sa vyznačuje formulárovým charakterom, pričom do tejto zmluvy boli pri uzatváraní zmluvy len dopísané osobné údaje žalobkyne a parametre poisteného vozidla. Ostatný obsah zmluvy žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť (nijako zmeniť, vylúčiť niektoré jej ustanovenia a pod.), na základe čoho je podľa žalobkyne potrebné dospieť k záveru, že zmluvná podmienka, týkajúca sa zmluvnej pokuty za ponechanie dokladov v motorovom vozidle, je neprijateľná a teda neplatná. Uviedla, že v súlade s judikatúrou je primeranosť zmluvnej pokuty potrebné posudzovať najmä s ohľadom na konkrétny prípad porušenia povinností, na ktorý sa zmluvná pokuta viaže, ako aj s ohľadom na ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. Mala za to, že zmluvná pokuta v sume 4 280,66 Eur zjavne nezodpovedá svojou výškou povahe povinnosti, ku ktorej porušeniu došlo (ponechanie technického preukazu vo vozidle) ani dôsledku, ktorý mohol na základe porušenia tejto povinnosti vzniknúť, s čím sa súd prvej inštancie podľa názoru žalobkyne v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal. Namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jej argumentáciou ako aj uvádzanou judikatúrou, na ktorú poukázala a to najmä v súvislosti s neoprávneným znížením poistného plnenia za neodovzdanie dokladov od vozidla. Uviedla, že v konaní opakovane poukázala na judikatúru a to konkrétne na právoplatné rozhodnutia OS Žilina sp.zn. 20Cb/160/2011 z 19.06.2014 a OS Michalovce sp.zn. 10C/36/2012 z 20.11.2012, vydané v sporoch, ktorých predmetom bolo zníženie poistného plnenia z dôvodu ponechania dokladov v motorovom vozidle, podľa ktorých skutočnosť, že poistený nechal doklady v motorovom vozidle, neodôvodňujú, aby poisťovňa mohla krátiť poistné plnenie (rozsudok OS Dolný Kubín, 8Cb/25/2014 zo dňa 17.12.2015). V súvislosti so znížením poistného plnenia z dôvodu ponechania technického preukazu v odcudzenom vozidle žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie NS SR sp.zn. 1Cdo/152/2009 z 27.01.2011, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ust. § 799 ods. 3 OZ v súdnom konaní prenáša dôkazné bremeno preukázať, že poistený vedome porušil povinnosti vyplývajúce mu z ods. 1, 2 § 799 OZ a tieto mali podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu jej následkov, na poistiteľa, a že zákon síce nevylučuje dohodu o znížení plnenia z poistnej zmluvy v prípade porušenia povinností vyplývajúcich poistenému z § 799 ods. 1, 2 OZ, táto dohoda však musí byť v súlade s ods. 3, pretože je kogentným. Sankcia v podobe zníženia poistného plnenia nastupuje len za predpokladu splnenia oboch zákonných podmienok súčasne. Poistiteľ je povinný preukázať, akým spôsobom malo v konkrétnom prípade porušenie povinnosti poisteného vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu jej následkov a súčasne, že tento vplyv bol podstatný na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu jej následkov. V prípade, že poistiteľ nepredloží dôkazy preukazujúce uvedené skutočnosti, je možné jeho konanie považovať za hypotetické špekulácie,

ktorých cieľom je vyhnúť sa povinnosti poskytnúť poistenému poistné plnenie v celom rozsahu. Podľa názoru žalobkyne ustanovenie bodu 12 čl. VI. Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911, na základe ktorého si žalovaný uplatnil zaplatenie sumy 4 280,66 Eur ako zmluvnú pokutu vo výške 10% z poistného plnenia, na ktoré poistenému vznikol nárok, má všetky znaky zníženia poistného plnenia na čo v poukazuje aj sám žalovaný v prílohe k oznámeniu o poistnom plnení, kde je uvedená predmetná zmluvná pokuta ako zníženie poistného plnenia. Poukázala na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka: „Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.“ Konštatovala, že z meniacej sa terminológie používanej žalovaným je zrejmé, že formulácie o zmluvnej pokute v zmluvnej dokumentácii sú pre žalovaného iba istým výrazovým substitútom zníženia poistného plnenia, ktorý však sleduje ten istý právny a hospodársky cieľ vo vzťahu k spotrebiteľovi. Podľa názoru žalobkyne žalovaný pravdepodobne len s úmyslom nepoužitia terminológie presne zodpovedajúcej nepriaznivej judikatúre použil pre taký právny a hospodársky účel iba iné slová o zmluvnej pokute, a vo svetle právnych názorov obsiahnutých v ustálenej judikatúre ohľadne znižovania poistného plnenia však nemôže obstať ani „nárok“ žalovaného na zaplatenie takejto zmluvnej pokuty. Žalobkyňa má za to, že žalovaný neoprávnene znížil poistné plnenie o sumu 4 280,66 Eur resp. neoprávnene započítal uvedenú sumu voči poistnému plneniu ako zmluvnú pokutu vo výške 10%, ktorej dojednanie je v rozpore s platným právom a je teda neplatné. Namietala tiež, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnený, lebo konajúci súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v žalobe, najmä s ohľadom na žalobkyňou namietanú (ne)platnosť dojednania o zmluvnej pokute a jej výške.

9. Navrhla, aby odvolací súd v súlade s ust. § 389 v spojení s 391 ods. 1 CSP rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 8Csp/77/2017-73 zo dňa 22.10.2019 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania, alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe vyhovel a priznal jej nárok na náhradu trov konania.

10. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

11. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

13. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému zaplatenia žalovanej istiny s príslušenstvom, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, a z obsahu spisu vyšli najavo, pričom správne vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Vec posúdil správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobu zamietol aj riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

14. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, avšak v posudzovanej veci, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

15. V posudzovanej veci sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplata sumy 4 280,66 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 18.06.2017 až do zaplata, titulom doplata poistného plnenia, ktoré žalovaný znížil z priznaného poistného plnenia ako zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie veľkého technického preukazu v odcudzenom vozidle. Súd prvej inštancie žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol a postup žalovaného, ktorý pri likvidovaní poistnej udalosti žalobkyne znížil poistné plnenie o zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie dokladov (veľký technický prekaz) v odcudzenom vozidle považoval za správny s tým že žalovaný znížil a odpočítal túto zmluvnú pokutu podľa ustanovenia čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel AUTO komplet č. 911, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy a žalobkyňa boli riadne doručené.

16. S rozhodnutím súdu prvej inštancie, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolateľka k veci samotnej neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovala žalobkyňa aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

17. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné. Všeobecná právna úprava poistenia ako právneho pomeru založeného poistnou zmluvou zaväzuje poistiteľa, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená poskytnúť poistencovi v dojednanom rozsahu plnenie a poistenca platiť poistné (§ 788 ods. 1. Občianskeho zákonníka). Právna úprava predpokladá, že podrobnejšia úprava práv a povinností účastníkov tohto pomeru bude v konkrétnom prípade obsiahnutá v poistnej zmluve a v poistných podmienkach, tvoriacich jej súčasť. Poistné podmienky pri poistení majetku majú preto konkretizovať a špecifikovať, ktoré veci sa poisťujú, z ktorých poistných udalostí vznikne právo na plnenie a aké sú prípady výluky z poistenia; majú tiež detailnejšie upraviť rozsah a splatnosť poistného plnenia, dĺžku poistného obdobia, výšku poistného, spôsob jeho platenia a čas platnosti poistnej zmluvy. Povinnosti poisteného vyplývajúce z uzavretej poistnej zmluvy upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 799. Zákon v tomto ustanovení ukladá poistenému povinnosti, ktoré má plniť počas existencie záväzkového právneho vzťahu, a to najmä po vzniku poistnej udalosti. Poistenému zákon ukladá dodržiavať počas platnosti poistnej zmluvy povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona a povinnosti, ktoré mu vyplývajú z poistnej zmluvy alebo poistných podmienok. Ide najmä o povinnosť dodržiavať prevenčné opatrenia, aby k poistnej udalosti nedošlo, resp. aby rozsah jej následkov bol čo najmenší. Pre obsah poistného vzťahu má zásadný význam vznik poistnej udalosti, nakoľko v majetkovej sfére poisteného vznikne určitá finančná potreba, ktorú je poistiteľ povinný uspokojiť. V súlade s tým zákon, ako aj poistné podmienky ukladajú poistenému konkrétne povinnosti, ktoré v súhrne možno označiť ako informačnú, prevenčnú a súčinnosťnú povinnosť. Okrem týchto povinností ďalšie povinnosti môžu poistenému vyplývať z poistných podmienok pre daný druh poistenia a z poistnej zmluvy.

K primárnym povinnostiam poisteného patrí povinnosť zachovávať všetko to, čo bolo dohodnuté alebo určené a povinnosť poskytovať súčinnosť. Rozsah týchto povinností vyplýva buď priamo zo zákona, prípadne z poistných podmienok, pokiaľ sú súčasťou poistnej zmluvy. Okrem toho má i povinnosť zachovávať všetko, k čomu sa zaviazal v zmluve.

18. Žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jej argumentáciou ako aj uvádzanou judikatúrou, na ktorú poukázala a to najmä v súvislosti s neoprávneným znížením poistného plnenia za neodovzdanie dokladov od vozidla, kde v konaní opakovane poukázala na judikatúru a to konkrétne na právoplatné rozhodnutia OS Žilina sp.zn. 20Cb/160/2011 z 19.06.2014 a OS Michalovce sp.zn. 10C/36/2012 z 20.11.2012, vydané v sporoch, ktorých predmetom bolo zníženie poistného plnenia z dôvodu ponechania dokladov v motorovom vozidle, podľa ktorých skutočnosť, že poistený nechal doklady v motorovom vozidle, neodôvodňujú, aby poisťovňa mohla krátiť poistné plnenie (rozsudok OS Dolný Kubín, 8Cb/25/2014 zo dňa 17.12.2015). K uvedenej námietke odvolací súd zdôrazňuje, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V záujme

zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je nevyhnutné, aby všeobecné sudy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať v odôvodnení na rozhodnutia vydávané iným senátmi, či inými súdmi rovnakej inštalácie. Existencia odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe v zákonom stanovenej procedúre nie je vylúčená. To znamená, že môže nastať situácia, kedy budú súbežne popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky neprístupujú úplne identicky, resp. úplne odlišne. V súvislosti so znížením poistného plnenia z dôvodu ponechania technického preukazu v odcudzenom vozidle žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie NS SR sp.zn. 1Cdo/152/2009 z 27.01.2011. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že všetky vyššie uvedené rozhodnutia vrátane citovaného rozhodnutia NS SR posudzovali otázku zníženia poistného plnenia z dôvodu ponechania technického preukazu v odcudzenom vozidle, čo nie je identická situácia ako v posudzovanej veci. Nemožno prisvedčiť odvolacej argumentácii žalobkyne, že suma 4 280,66 Eur, ktorú si žalovaný uplatnil ako zmluvnú pokutu vo výške 10% z poistného plnenia, na ktoré poistenému vznikol nárok, má všetky znaky zníženia poistného plnenia, a to z dôvodu, že táto sankcia (zmluvná pokuta) je upravená v bode 12 čl. VI. Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911. Z oznámenia o poistnom plnení - vyjadrenie likvidátora k osobitostiam likvidácie (č.l.17) je zrejme, že pri likvidácii poistnej udalosti si žalovaný uplatnil o zmluvnú pokutu 10% za ponechanie dokladov (veľký technický preukaz) v odcudzenom vozidle. Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že uplatnená zmluvná pokuta v zmysle čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911, nie je znížením poistného plnenia z poistnej zmluvy v zmysle § 799 ods. 3 Občianskeho zákona tak ako tvrdila žalobkyňa.

19. Zmluvná pokuta je typickou majetkovou sankciou a je aj sankciou za porušenie zabezpečenej zmluvnej povinnosti, pričom sa vždy viaže na konkrétne porušenie zmluvnej povinnosti. Zmluvná povinnosť zabezpečená zmluvnou pokutou ako aj samostatná skutočnosť, že uvedená zmluvná povinnosť je zabezpečená konkrétnou zmluvnou pokutou, musia byť vyjadrené dostatočne určite. Vznik nároku na zmluvnú pokutu je závislý výlučne na porušení zmluvnej povinnosti povinnou stranou a nikdy nie je závislý od vôle oprávnenej strany. Zmluvnú pokutu v zmysle cit. ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka je možné dohodnúť pre prípad porušenia akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu, musí byť určená jej výška alebo určený spôsob jej určenia, ktorý musí byť jednoznačný. Výška zmluvnej pokuty pritom nie je zákonom nijako limitovaná, nesmie však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 Občianskeho zákonníka podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Občiansky zákonník nedefinuje pojem „dobré mravy“, vo všeobecnosti však možno povedať, že ide o pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. S poukazom na uvedené zmluvná pokuta by nemala byť zrejme neprimeraná so zreteľom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti.

20. Žalobkyňa namietala že súd prvej inštalácie nepovažoval namietané ustanovenie čl. VI. bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť obsah poistnej zmluvy ani Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 a preto túto zmluvnú podmienku nemožno považovať za individuálne dojednanú. Mala za to, že zmluvná pokuta v sume 4 280,66 Eur zjavne nezodpovedá svojou výškou povahe povinnosti, ku ktorej porušeniu došlo ani dôsledku, ktorý mohol na základe porušenia tejto povinnosti vzniknúť.

21. Pod neprijateľnou podmienkou možno rozumieť dojednanie nachádzajúce sa v spotrebiteľskej zmluve, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dôvodom zahrnutia zvýšenej ochrany spotrebiteľa do právnej úpravy je predovšetkým charakter spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľská zmluva je zmluva, na základe ktorej vstupuje spotrebiteľ do zmluvného vzťahu s dodávateľom. Z hľadiska vedomostí a skúseností dodávateľa a spotrebiteľa s uzatváraním spotrebiteľských zmlúv ide o dva nerovnocenné subjekty. Vo väčšine prípadov zároveň spotrebiteľ nemá možnosť zmluvné podmienky, ktoré sú vopred určené dodávateľom, ovplyvniť. V súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou je teda možné konštatovať, že v spotrebiteľskom vzťahu má dodávateľ v prevažnej väčšine prípadov výhodnejšie, niekedy priam až dominantné postavenie.

Typickými zmluvnými dojednaniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa sú práve ustanovenia, ktoré ukladajú spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu. Dojednania obsiahnuté v spotrebiteľských zmluvách, ktorých obsahom sú práve neprimerane vysoké zmluvné pokuty pre spotrebiteľov, sú v súlade s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka považované za neplatné. To znamená, že za neplatné sa považujú konkrétne ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré obsahujú neprimerane vysoké zmluvné pokuty, a teda nie spotrebiteľské zmluvy ako také. Nemožnosť akceptovania neprimerane vysokých zmluvných pokút v spotrebiteľských zmluvách však neznamená, že v spotrebiteľských zmluvách vôbec nie je možné dojsť k zmluvným pokutám ako náhrady za porušenie povinností zo strany spotrebiteľa. Platná právna úprava dovoľuje zmluvným stranám dojsť si v spotrebiteľských zmluvách k zmluvným pokutám za porušenie jednotlivých povinností, avšak výška týchto zmluvných pokút musí byť vždy primeraná. Primeranosť jednotlivých zmluvných pokút je v súlade s judikatúrou, preto je potrebné ju posudzovať najmä s ohľadom na konkrétne prípady porušenia povinností, na ktoré sú zmluvné pokuty naviazané ako aj s ohľadom na ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. Zmluvnú pokutu je možné špecifikovať tiež ako peňažnú náhradu dodávateľa za riziko, ktoré nesie v súvislosti s možným porušením povinnosti zo strany spotrebiteľa.

22. V posudzovanej veci bolo preukázané, že žalovaný po ukončení šetrenia poisťovnej udalosti oznámil žalobkyni, že poisťovnú udalosť likvidoval ako totálnu škodu, poisťovné plnenie znížil o zmluvnú pokutu vo výške 10% za ponechanie dokladov (veľký technický preukaz) v odcudzenom vozidle podľa ustanovenia čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel AUTO komplet č. 911, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou poisťovnej zmluvy, žalobkyni boli riadne doručené a bola s nimi oboznámená. Podľa čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel AUTO komplet č. 911 je poistený povinný zabezpečiť, aby sa vo vozidle v čase jeho opustenia, nenachádzali doklady od vozidla, náhradné kľúče a ovládače od vozidla. V opačnom prípade bude takéto konanie posudzované ako porušenie povinnosti poisteného, ktoré zakladá právo poisťovne na zmluvnú pokutu vo výške 10% z poisťovného plnenia, na ktoré poistenému vznikol nárok. Zmluvnú pokutu je poisťovňa oprávnená si započítať voči poisťovnému plneniu. Žalobkyňa namietala, že ustanovenie čl. VI bodu 12 Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 911 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa ustanovenia § 52 a § 53 ods. 4 písm. k), ods. 10 Občianskeho zákonníka (neprimeraná výška sankcie spojená s nesplnením jeho záväzku) a podľa ustanovenia § 53 ods. 5 za neplatnú neprijateľnú podmienku. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že predmetné ustanovenie nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 10% z poisťovného plnenia ako sankcia za porušenie tak dôležitej povinnosti poisteného ako je zabezpečenie, aby sa vo vozidle v čase jeho opustenia, nenachádzali doklady od vozidla, náhradné kľúče, ovládače od vozidla, nie je možné ustáliť za neprimeranú sankciu za nesplnenie záväzku, nakoľko táto povinnosť vyplýva pre žalobkyňu aj z ustanovenia § 23 ods. 5 zákona č. 725/2004 Z. z., podľa ktorého „Osvedčenie o evidencii časť I, osvedčenie o evidencii časť II a ani technické osvedčenie vozidla sa nesmie uchovávať vo vozidle, ak sa v ňom jeho vodič nezdržuje.“ Z hľadiska posúdenia primeranosti dojednanej zmluvnej pokuty vo výške 10% za porušenie uvedenej zmluvnej povinnosti s ohľadom na konkrétne okolnosti danej veci je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že ponechanie dokladov v aute (najmä osvedčenie o evidencii časť II, takzvaný veľký technický preukaz) môže mať vplyv aj na následnú manipuláciu s vozidlom vzhľadom na obdobie od odcudzenia vozidla (13.01.2017) po začatie trestného stíhania (14.01.2017) a tiež umožňuje páchatelovi jednoduchší vývoz vozidla do zahraničia. Odvolací súd preto zmluvnú pokutu vo výške 10% z poisťovného plnenia nepovažoval za neprimeranú so zreteľom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, namietané ustanovenie (čl. VI bod 12 Zmluvných dojednaní) nepovažuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku s tým, že nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

23. Odvolacie námietky žalobkyne odvolací súd preto vyhodnotil ako neopodstatnené bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Ani v odvolacom konaní neboli žalobkyňou tvrdené ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Odvolací súd poukazuje aj na závery prijaté nielen Ústavným súdom SR (sp. zn. III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, I. ÚS 241/07), ale aj Európskym súdom pre

ľudské práva (ďalej tiež „ESLP“, veci Garcia Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999, Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998), podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou v spore, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú, ale nevyžaduje sa aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

24. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súd prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanému ktorý mal úspech v odvolacom konaní, priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).